

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ระหว่างวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

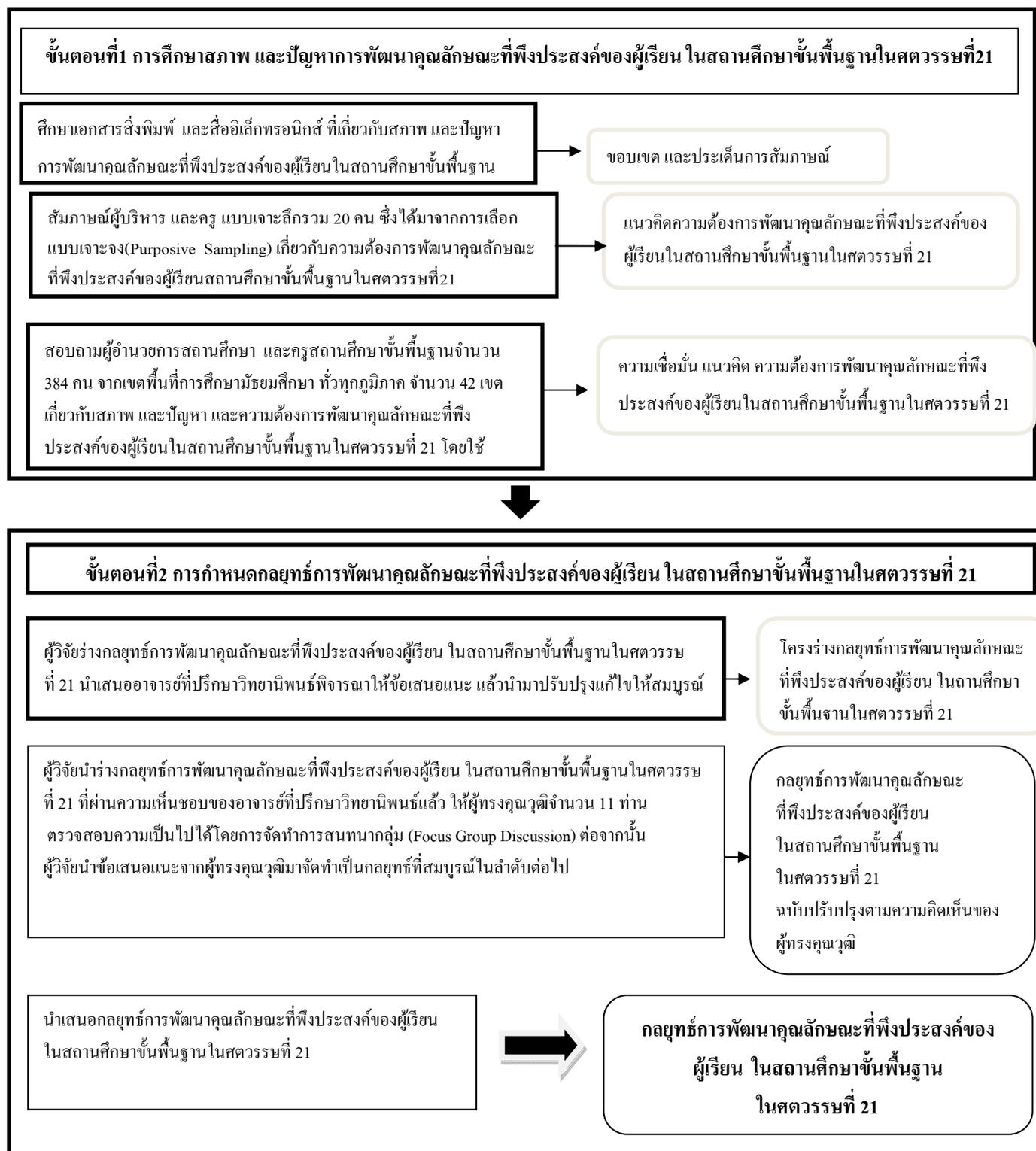
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพ และปัญหา การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยการดำเนินงานการวิจัย ดังต่อไปนี้

3.1 การยกร่างกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

3.2 การนำเสนอกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

ทั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดลำดับขั้นตอนการวิจัย ดังแสดงในภาพที่ 3.1 ดังนี้

ภาพที่ 3.1 ลำดับขั้นตอนการวิจัย

การดำเนินการวิจัยแต่ละขั้นตอน ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1 การศึกษาสภาพ ปัญหาการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 เป็นการศึกษาเพื่อสรุปแนวคิด กลยุทธ์ความต้องการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ มีกระบวนการศึกษา ดังนี้

3.1.1 การศึกษาเอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ งานวิจัย และแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้ คือ วิเคราะห์เนื้อหา สรุปขอบเขต และประเด็นสำหรับการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และมัธยมศึกษา โดยการศึกษาจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ งานวิจัย และแหล่งข้อมูลอื่น ๆ

3.1.2 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัย สรุปแนวคิดความต้องการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 จากการวิเคราะห์เนื้อหาการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และครู รวม 20 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาตามเอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ งานวิจัย และแหล่งข้อมูลอื่น ๆ

รายละเอียดของผู้ให้ข้อมูลการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในขั้นตอนนี้ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ผู้ให้ข้อมูลการวิจัย ประกอบด้วย

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป สาขาบริหารการศึกษา มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ จำนวน 3 คน

2. ผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป สาขาบริหารการศึกษา มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ จำนวน 3 คน

3. ผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป สาขาบริหารการศึกษา มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ จำนวน 3 คน

4. ผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป สาขาบริหารการศึกษา มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ จำนวน 3 คน

5. ครูที่มีความรู้ และประสบการณ์ ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ จำนวน 2 คน

6. ครูที่มีความรู้ และประสบการณ์ ในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ จำนวน 2 คน

7. ครูที่มีความรู้ และประสบการณ์ ในโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ จำนวน 2 คน

8. ครูที่มีความรู้ และประสบการณ์ ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ จำนวน 2 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อขอสัมภาษณ์ตามเวลาที่เหมาะสม แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มารวบรวมข้อมูล และบันทึกผล

3.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปเป็นหมวดหมู่ตามแนวคิดความต้องการของผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

3.2.3 การสอบถามสภาพ และปัญหาการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 วิเคราะห์ และสรุปแนวคิดเพื่อสร้างกลยุทธ์ที่ต้องการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 โดยการสอบถามความคิดเห็นจากผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 384 คน จากเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ทั่วประเทศทุกภูมิภาค จำนวน 42 เขต เกี่ยวกับสภาพ

และปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาจากผลของการสัมภาษณ์ แบบเจาะลึกตามข้อ 3.2

รายละเอียดผู้ให้ข้อมูลการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในขั้นตอนนี้มีดังต่อไปนี้

ผู้ให้ข้อมูลการวิจัย

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ทั่วประเทศทุกภูมิภาค 42 เขต ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 116,481 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กำหนดตามตารางการสุ่มตัวอย่างของเครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) กำหนดความคาดเคลื่อนไว้ที่ .05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 คน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่าง ครอบคลุมทั่วประเทศ ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ชั้นที่ 1 แบ่งพื้นที่ของเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 42 เขตพื้นที่ เป็น 4 ภูมิภาค คือ ภาคกลาง ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ โดยที่ภาคกลาง ประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1-เขต 9 ภาคใต้ ประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 – เขต 18 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19–เขต 33 และภาคเหนือ ประกอบด้วยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34–เขต 42

2.2 ชั้นที่ 2 สุ่มเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในแต่ละภูมิภาค โดยที่ภาคกลางสุ่มได้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 (กรุงเทพมหานคร) เขต 3 (นนทบุรี และพระนครศรีอยุธยา) และเขต 9 (สุพรรณบุรี และนครปฐม) ภาคใต้สุ่มได้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 (ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม) และเขต 12 (นครศรีธรรมราช และพัทลุง) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือสุ่มได้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 (อุดรธานี) เขต 25 (ขอนแก่น) เขต 31 (นครราชสีมา) และ เขต 32 (บุรีรัมย์)

2.3 ชั้นที่ 3 สุ่มโรงเรียนในแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยที่ภาคกลาง มี 178 โรงเรียน ภาคใต้ มี 140 โรงเรียน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 351 โรงเรียน และภาคเหนือ มี 96 โรงเรียน ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ภาคละ 25 เปอร์เซ็นต์ ภาค

กลางสุ่มได้ 45 โรงเรียน ภาคใต้สุ่มได้ 35 โรงเรียน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือสุ่มได้ 88 โรงเรียน และภาคเหนือสุ่มได้ 24 โรงเรียน

2.4 ขั้นที่ 4 เลือกผู้บริหารโรงเรียน และครู จากโรงเรียนที่เป็นตัวอย่าง จำนวนโรงเรียนละ 2 คน แยกเป็นผู้บริหารโรงเรียน 1 คน และครู 1 คน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 คน รายละเอียดแสดงในตารางที่ 3.1 (ภัทรธิดา ผลงาม, 2558, น. 68 – 69)

ตารางที่ 3.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยภาคสนาม

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามสภาพ และปัญหาการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 เป็นแบบสอบถามที่ใช้แบบมาตรวัดการประเมินค่า (Rating Scale) โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

3.3.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา

3.3.2 ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน ปัญหา และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานจัดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

3.3.3 ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามปลายเปิด โดยสอบถามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการสร้าง ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 เพื่อเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเหมาะสม จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องหรือหาค่า IOC (Index of item objective congruence) ซึ่งค่า IOC ที่ใช้คือ ค่าตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญมาจัดพิมพ์แบบสอบถามแบบสอบถามต้นฉบับ จากนั้นนำไปทดลองเพื่อหาคุณภาพกับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีลักษณะใกล้เคียงกันกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน เพื่อตรวจสอบการใช้ภาษา ประเด็นข้อคำถามโดยคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ต่อจากนั้นนำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไข และนำมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ แล้วนำไปจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์นำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 ผู้วิจัยดำเนินการแจกสอบถามด้วยตนเองโดยจัดส่งทางไปรษณีย์ตามโรงเรียนต่าง ๆ ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในภูมิภาคต่าง ๆ 4 ภูมิภาคทั่วประเทศ

3.4.2 นำแบบสอบถามที่ได้รับการตอบรับกลับมา มาดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล โดยเลือกเฉพาะแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์นำข้อมูลไปวิเคราะห์ต่อไป

3.4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.4.3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 ทำวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage)

3.4.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 วิเคราะห์โดยใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากแบบวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert scale type) มีวิธีการให้คะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติงานในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติงานในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติงานในระดับน้อยมาก

3.4.3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนี่ 3 เป็นข้อคำถามปลายเปิด ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

กล่าวโดยสรุปของขั้นตอนนี้ จะได้สภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะ การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ที่ผ่านการแสดงความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูจากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษา 42 เขต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

3.6 การกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21

ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

3.6.1 การจัดทำร่างกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 เป็นการนำสภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มาสร้างเป็นกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมโดย

วิธีการ SWOT Analysis 2) การกำหนดทิศทางของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ มาตรการ และแนวทาง 3) สร้างกลยุทธ์การพัฒนาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ต่อจากนั้นผู้วิจัยนำร่างกลยุทธ์ที่จัดทำขึ้นเสนอต่ออาจารย์ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำในการจัดทำกลยุทธ์ให้ถูกต้อง และเหมาะสมกับข้อมูลที่ผู้วิจัยสังเคราะห์มาได้จากการศึกษาในตอนต้นที่ 1 ต่อจากนั้นนำร่างกลยุทธ์มาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ปรึกษาวิทยานิพนธ์ในลำดับต่อมา

3.6.2 การตรวจสอบกลยุทธ์การพัฒนาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยนำร่างกลยุทธ์ที่ได้รับความเห็นชอบของอาจารย์ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จัดพิมพ์เป็นร่างกลยุทธ์ เพื่อดำเนินการในขั้นต่อไป โดยดำเนินการจัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิด้วยการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของร่างกลยุทธ์การพัฒนาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ที่ผู้วิจัยจัดสร้างขึ้นประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 ท่าน โดยมีการดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.6.2.1 การกำหนดแนวคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยกำหนดประเด็นคำถามจากกลยุทธ์การพัฒนาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 แล้วนำข้อคำถามมาจัดลำดับความคิดเห็นให้เป็นหมวดหมู่ และเรียบเรียงให้เป็นเรื่องราวตามขั้นตอนที่เหมาะสมตามที่กำหนดไว้

3.6.2.2 การเตรียมบุคลากรในการจัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

1) ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) ผู้วิจัยทำความเข้าใจกับผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม ให้เป็นผู้ทำหน้าที่ถาม และกำกับการสนทนาให้เป็นไปตามแนวทางหัวข้อที่ผู้วิจัยศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลจากการสนทนาที่ตรงประเด็น ชัดเจน และครอบคลุมตามเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ตั้งอยู่บนข้อเท็จจริงที่ว่าต้องให้ความสนใจกับผู้ร่วมสนทนาทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน มีความรู้สึกเชิงบวก และไม่ร่วมแสดงความคิดเห็นใด ๆ

2) ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยทำความเข้าใจกับผู้ทรงคุณวุฒิจากสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และอาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวนทั้งสิ้นรวม 11 ท่าน เพื่อให้การสนทนาเป็นไปตามแนวทางหัวข้อที่ผู้วิจัยทำการศึกษา

3) การจัดเตรียมสถานที่เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม คือ การจัดที่นั่ง และบรรยากาศภายในห้องประชุมวิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

4) การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในห้องสำหรับการสนทนากลุ่ม เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ได้แก่ เครื่องบันทึกเสียง ไมโครโฟน และเครื่องขยายเสียง

5) การนัดหมายผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยนำหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 11 ท่าน จากวิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตด้วยตนเองล่วงหน้าเป็นเวลา 2 สัปดาห์ และกำหนดนัดหมายเพื่อยืนยัน วัน เวลา และสถานที่อีกครั้งหนึ่งด้วยโทรศัพท์ และ E-mail ตามลำดับ

3.6.3 ขั้นตอนการดำเนินการสนทนากลุ่ม ดำเนินการดังนี้

3.6.3.1 ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) กล่าวต้อนรับผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคนเพื่อสร้างความคุ้นเคย และความผ่อนคลาย ต่อจากนั้นกล่าวแนะนำตนเอง แนะนำผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคน ผู้วิจัย และผู้ช่วยผู้วิจัย พร้อมทั้งกล่าวขออนุญาตบันทึกเสียงการสนทนากลุ่ม

3.6.3.2 เริ่มการสนทนากลุ่ม เริ่มจากคำถามทั่วไป และคำถามเจาะลึกตามประเด็นของกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ตามที่กำหนดโดยเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมสนทนาทุกคนมีโอกาสได้พูดแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ โดยที่ไม่มีการชี้นำคำตอบ ทั้งนี้ใช้เวลาในการสนทนาจำนวน 3 ชั่วโมง ระหว่างเวลา 09.00 – 12.00 น.กรณีที่ผู้ร่วมสนทนากลุ่มมีความคิดเห็นที่ขัดแย้งกัน ต้องหารือ และปรับกลยุทธ์ในการสนทนาให้กลุ่มสนทนามีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน (Consensus) จึงยุติการสนทนา

3.6.3.3 การยุติการสนทนา เมื่อผู้ดำเนินการสนทนาเห็นว่าการสนทนาได้ข้อยุติ และครบถ้วนในประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาตามเรื่องที่กำหนดแล้ว จึงกล่าวขอบคุณผู้ร่วมสนทนากลุ่มทุกคน และกล่าวยุติการสนทนา

3.6.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการจดบันทึกผลการสนทนากลุ่มมาจัดพิมพ์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อจัดหมวดหมู่ของข้อมูลต่อจากนั้นดำเนินการแปลความหมายของข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสนทนากลุ่ม

กล่าวโดยสรุปของขั้นตอนนี้ คือ ผู้วิจัยได้กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ที่ผ่านความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ